ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Δημήτρης Ψαρράς, *Το κρυφό χέρι του Καρατζαφέρη – Η τηλεοπτική αναγέννηση της ελληνικής Ακροδεξιάς*, εκδ. Αλεξάνδρεια, σελ. 294.

Στην πρόσφατη ευρωπαϊκή ιστορία, αρκετά ακροδεξιά κόμματα εκμεταλλεύτηκαν στο έπακρο το γεγονός ότι οι πολιτικοί τους αντίπαλοι υποτίμησαν τη δυναμική αλλά και το ακραίο των θέσεών τους όταν πρωτοεμφανίστηκαν. Με όχημα την γραφικότητά, μπήκαν στην κεντρική πολιτική σκηνή από την πίσω πόρτα θέσεις ευθέως ρατσιστικές, αντισημιτικές ακόμα και φιλοδικτατορικές που αλλιώς θα ήταν καταδικασμένες στο πολιτικό περιθώριο.

Διαφωτιστικό σχετικά με τη σύγχρονη εκδοχή της ακροδεξιάς στην Ελλάδα όπως αυτή εκφράζεται από τον Καρατζαφέρη και το ΛΑΟΣ, είναι το βιβλίο του Δημήτρη Ψαρρά «Το κρυφό χέρι του Καρατζαφέρη – Η τηλεοπτική αναγέννηση της ελληνικής Ακροδεξιάς» που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις Αλεξάνδρεια.

Ο Ψαρράς με μια αξιοθαύμαστη δημοσιογραφική έρευνα παρακολουθεί την πολιτική διαδρομή του Γ. Καρατζαφέρη από το 1974, φέρνοντας στο φως άγνωστα στο ευρύ κοινό στοιχεία, αλλά κυρίως καταφέρνει να συνθέσει μια διαφωτιστική εικόνα της διαδρομής που ακολούθησε το ΛΑΟΣ από την ίδρυσή του. Βασικός άξονας στην περιγραφή του Ψαρρά είναι η ανάλυση της τακτικής του «Δούρειου Ίππου» που εφάρμοσε ο Γ. Καρατζαφέρης από ένα σημείο και μετά. Το κόμμα του ξεκίνησε από αρκετά ακραίες θέσεις και συνεργασίες (4 μέλη της Χρυσής Αυγής, για παράδειγμα, συμμετείχαν στον συνδυασμό του στις δημοτικές εκλογές του 2002), συγκέντρωσε μια κρίσιμη μάζα ετερόκλητων ακροδεξιών στοιχείων και στη συνέχεια, προκειμένου να μπει στην κεντρική πολιτική σκηνή, στρογγύλεψε και ωραιοποίησε πολλές από τις πολιτικές του θέσεις. Εξηγώντας σε έναν απογοητευμένο οπαδό του αυτή την τακτική ο Γ. Καρατζαφέρης είπε χαρακτηριστικά: «Θα ήθελα να έχεις εμπιστοσύνη και στη στρατηγική μας και στην τακτική μας. Θα ήθελα δε περισσότερο από κάθε τι άλλο, για να μπορέσω να διευκρινίσω ορισμένα πράγματα σε έντιμους, καλούς και πιστούς αγωνιστές σαν κι εσένα. […] Σε παραπέμπω να δεις την [ταινία] «Τροία» και να δεις πώς έπεσε η Τροία και θα καταλάβεις αρκετά απ' τα θέματα που απασχολούν τώρα το μυαλό σου. Η ρήξη και η ανατροπή γίνεται με πολλούς τρόπους, κι εμείς επιλέξαμε τον πιο προσφορότερο τρόπο για να μπορέσουμε να πετύχουμε το σκοπό μας. Άφησε λοιπόν σε εμάς που είμαστε στο τιμόνι να επιλέξουμε πώς θα φέρουμε τα καλά αποτελέσματα της ρήξης και ανατροπής, με ποια μέθοδο και με ποια προτεραιότητα» (σελ.143-144).

Από το βιβλίο του Ψαρρά καθίσταται σαφές ότι από ένα σημείο και μετά ο Γ. Καρατζαφέρης χρησιμοποιεί συστηματικά δύο πολιτικές γλώσσες. Μία ακραία για εσωτερική χρήση, με αποδέκτη τον σκληρό, ακροδεξιό πυρήνα των οπαδών του και μία πιο εύπεπτη, όπως ο ίδιος την χαρακτήρισε, που απευθύνεται στο ευρύ τηλεοπτικό κοινό· όντας διαφημιστής άλλωστε, εκμεταλλεύεται πολύ καλά όλα τα λαϊκίστικα –χαμηλής αισθητικής μεν, αλλά αποδοτικά– διαφημιστικά τρικ, γνωρίζοντας πως αυτό που σήμερα αποκαλείται πολιτική διεθνώς είναι κατά πρώτο λόγο ένα τηλεοπτικό υποπροϊόν έσχατης υποστάθμης. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, ο διαφημιστής Καρατζαφέρης και οι τηλεπλασιέ βουλευτές του κινούνται όπως το ψάρι στο νερό.

Το βιβλίο, το οποίο δεν μπορούμε να παρουσιάσουμε αναλυτικά εδώ, αποτελεί ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο. Η παρατεταμένη οικονομική ύφεση που θα αντιμετωπίσει η χώρα, η περιθωριοποίηση και ο αποκλεισμός όλο και μεγαλύτερων

τμημάτων του πληθυσμού, θα ανοίξει αναπόφευκτα πολιτικό πεδίο δόξας λαμπρό για όλες τις φοβικές πολιτικές δυνάμεις. Η ιστορία μάς έχει δείξει πολλές φορές ότι ο φόβος και η ανασφάλεια στέλνει μεγάλα τμήματα του πληθυσμού στην αγκαλιά της ακροδεξιάς. Μην ξεχνάμε ότι στην Ουγγαρία που το ακροδεξιό Joggi συγκέντρωσε 17% στις πρόσφατες εκλογές, είχε προηγηθεί η παρέμβαση του ΔΝΤ. Άλλωστε, η σχολή της φρανκφούρτης μάς έχει δείξει με τις διαυγείς αναλύσεις της ότι ο φασισμός είναι οργανική τάση του καπιταλισμού.

Ολοκληρώνοντας την ανάγνωση του βιβλίου σε ένα μόνο έδωσα δίκαιο στον Γ. Καρατζαφέρη. Έχει δίκαιο που ενοχλείται όταν τον αποκαλούν ακροδεξιό και απειλεί με μηνύσεις. Το σωστό θα ήταν να δημιουργήσουμε έναν καινούργιο πολιτικό όρο και να τον αποκαλέσουμε «ακροδεξιό χαμαιλέοντα».

Κώστας Δεσποινιάδης, δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «δρόμος», 19-6-2010